

ลักษณะต้องห้ามของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ของผู้ประกอบธุรกิจภายใต้การกำกับ ก.ล.ต.

(เผยแพร่เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2569 ในคอลัมน์ “คุยกับ ก.ล.ต.” นสพ.กรุงเทพธุรกิจ)

โดย นายเอนก อยู่เย็น รองเลขาธิการ และโฆษก

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ก่อนหน้านี้ ผมเคยเล่าเรื่อง “ก.ล.ต. กับ ความคืบหน้าการยับยั้งทุนเทาอย่างเป็นรูปธรรม” ซึ่งหนึ่งในนั้น คือ การปรับปรุงแนวทางการพิจารณาบุคคลที่เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของผู้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า และผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล ที่ต้องขอรับความเห็นชอบ ให้สะท้อนถึงผู้มีอำนาจควบคุมที่แท้จริง (Ultimate Beneficial Owner : UBO) ของผู้ประกอบธุรกิจฯ และหากมีผู้ถือหุ้นเข้าเงื่อนไขการเป็นผู้มีอำนาจควบคุม ผู้ประกอบธุรกิจฯ ต้องยื่นขอรับความเห็นชอบบุคคลที่เป็น “ผู้ถือหุ้นรายใหญ่” เพื่อให้มั่นใจได้ว่า บุคคลดังกล่าว “มีคุณสมบัติที่เหมาะสม” และ “ไม่มีลักษณะต้องห้าม” ตามที่ ก.ล.ต. กำหนด

เรียกว่าเป็นการ “ปิดประตูถึงสองชั้น” เพื่อคัดกรองไม่ให้บุคคลหรือกลุ่มทุนที่ไม่มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้ามาถือหุ้นผ่านνομินี ผ่านโครงสร้างซับซ้อน หรือผ่านการอำพรางตัวตนได้ เพราะ “ผู้ประกอบธุรกิจตัวกลาง” มีบทบาทสำคัญ และเป็นตัวกลางที่ให้บริการลงทุนในผลิตภัณฑ์การลงทุนต่าง ๆ ก.ล.ต. จึงให้ความสำคัญกับการกำกับดูแล เพื่อให้ความคุ้มครองแก่ผู้ลงทุน และไม่ให้เกิดช่องทางการกระทำผิด

และในช่วงนี้ ก.ล.ต. อยู่ระหว่างขยับล็อคประตูชั้นที่สองให้แน่นขึ้น ด้วยการปรับปรุงลักษณะต้องห้ามของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของผู้ประกอบธุรกิจภายใต้การกำกับดูแลของ ก.ล.ต. ให้ครอบคลุมการทำผิดกฎหมายฟอกเงินและกฎหมายการก่อการร้ายทั้งในไทยและต่างประเทศ เพื่อให้เกิดความชัดเจนและครอบคลุมมากยิ่งขึ้นครับ

แต่ก่อนจะไปอัปเดตถึงแนวทางการปรับปรุง ผมขอเล่าให้ฟังก่อนครับว่า การเข้ามาเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของผู้ประกอบธุรกิจภายใต้การกำกับดูแลของ ก.ล.ต. ทั้งผู้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า และผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล จะกำหนด “ลักษณะต้องห้ามของผู้ถือหุ้นรายใหญ่” เอาไว้ครับ

ผมขอยกตัวอย่าง “ลักษณะต้องห้ามในการเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของผู้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์” ที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การกำหนดเงื่อนไขให้บริษัทหลักทรัพย์ต้องขอรับความเห็นชอบบุคคลที่เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ซึ่งหากเป็นบุคคล (รวมทั้งกรรมการหรือหุ้นส่วนของนิติบุคคล) ที่มีลักษณะตามที่กำหนดจะไม่สามารถเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ได้ ไปถึง 13 ลักษณะ เช่น

- อยู่ระหว่างถูกกล่าวโทษหรือถูกดำเนินคดีตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ในความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดไม่เป็นธรรม (unfair) หรือการบริหารงานที่มีลักษณะหลอกลวง ฉ้อฉล ทุจริต

- อยู่ระหว่างถูกกล่าวโทษหรือถูกดำเนินคดีตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

- เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำให้โดยทุจริต

- อยู่ระหว่างถูกหน่วยงานกำกับดูแลธุรกิจทางการเงินในประเทศหรือต่างประเทศ สั่งพัก เพิกถอน

การประกอบธุรกิจ การเป็นผู้บริหาร หรือการเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่

- การจงใจแสดงข้อความอันเป็นเท็จในสาระสำคัญหรือปกปิดข้อความจริงอันเป็นสาระสำคัญในการขอรับความเห็นชอบเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัทหลักทรัพย์

- มีลักษณะต้องห้ามตามที่หน่วยงานอื่นที่มีอำนาจในการกำกับดูแลธุรกิจทางการเงินในประเทศหรือต่างประเทศไม่ให้ประกอบธุรกิจหรือเป็นผู้บริหารหรือเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของนิติบุคคลที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแล

หากดูจากตัวอย่างที่ยกมาก็เหมือนจะครอบคลุมลักษณะของบุคคลที่ไม่เหมาะสมจะเข้ามาเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่อยู่แล้วนะครับ แต่อย่างที่เรารวบรวมกันว่า ในปัจจุบัน “อาชญากรรมทางการเงินข้ามชาติ” มีความซับซ้อนและรุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะการฟอกเงิน รวมทั้งมีการประกอบธุรกิจแบบข้ามกลุ่มอุตสาหกรรม (Cross-sector) ทั้งในและต่างประเทศมากขึ้น ซึ่งอาจเป็นช่องโหว่ให้บุคคลที่มีลักษณะไม่เหมาะสมเข้ามาเกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการหลักทรัพย์ ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า และผู้ประกอบการธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล ทั้งทางตรงและทางอ้อมได้

ก.ล.ต. จึงต้องเพิ่ม “ความเข้ม” ในการคัดกรองคุณสมบัติและความเหมาะสมของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของผู้ประกอบธุรกิจให้มากขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และการที่ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของผู้ประกอบธุรกิจ มีคุณสมบัติที่เหมาะสม ยังสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้ประกอบการ ผู้ลงทุนมีความเชื่อมั่น และยกระดับความโปร่งใสของตลาดทุนไทยโดยรวม

นอกจากนี้ ในการกำหนดลักษณะต้องห้ามของผู้ประกอบธุรกิจแต่ละประเภท แม้จะมีอยู่บนหลักการเดียวกัน แต่รายละเอียดอาจมีความแตกต่างกันอยู่บ้าง จึงเห็นว่า ควรปรับปรุงให้สอดคล้องกันด้วยครับ

การปรับปรุงหลักเกณฑ์ที่สำคัญ ๆ ในครั้งนี้ จึงประกอบด้วย การขยายขอบเขตการพิจารณาการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน รวมถึงฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธทำลายล้างสูงทั้งในไทยและต่างประเทศ พิจารณาความผิดสำคัญในทุกกฎหมายที่เกี่ยวข้องภายใต้การกำกับของ ก.ล.ต. เพื่อให้ครอบคลุมความเสี่ยงจาก Cross-sector ที่เชื่อมโยงข้ามธุรกิจมากขึ้น โดยมีรายละเอียด เช่น

(1) การปรับปรุงความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (Anti-Money Laundering: AML) ให้รวมถึงกฎหมาย AML ในต่างประเทศ และกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง (Combating the Financing of Terrorism and Weapons of Mass Destruction: CFT/WMD) ทั้งในไทยและต่างประเทศ ในความผิดที่กำหนด เช่น ความผิดฐานฟอกเงิน ความผิดฐานสนับสนุนการก่อการร้าย **เนื่องจากบุคคลที่มีลักษณะดังกล่าวมีความเสี่ยงสูงที่จะส่งผลกระทบต่อชื่อเสียง และความน่าเชื่อถือของผู้ประกอบธุรกิจและตลาดทุน รวมถึงเพื่อให้สามารถพิจารณาได้ถึงผู้กระทำความผิดกฎหมาย AML/CFT/WMD ทั้งในไทยและต่างประเทศ**

(2) การปรับปรุงความผิดด้านการกระทำอันไม่เป็นธรรม (unfair) และการบริหารงานที่มีลักษณะเป็นการหลอกลวง ฉ้อฉล หรือทุจริต ให้ครอบคลุมทุกกฎหมายและแนวทางการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และ**เพื่อให้ครอบคลุมมาตรการลงโทษทางแพ่ง รวมถึงป้องกันความผิด Cross-sector ภายใต้การกำกับดูแลของ ก.ล.ต. ให้ครบถ้วน**

(3) การปรับปรุงความผิดเกี่ยวกับการจงใจแสดงข้อความอันเป็นเท็จในสาระสำคัญหรือปกปิดข้อความจริงอันเป็นสาระสำคัญในการขอเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ และรายงานอื่นใดที่ต้องยื่นต่อ ก.ล.ต. ให้ครอบคลุมทุกกฎหมายที่เกี่ยวข้องภายใต้ ก.ล.ต. **เพื่อยกระดับมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูล และเสริมสร้างความน่าเชื่อถือของกระบวนการกำกับดูแลของ ก.ล.ต.**

ทั้ง 3 ประเด็นนี้เป็นเพียงบางส่วนของ การปรับปรุง “ลักษณะต้องห้ามของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของผู้ประกอบธุรกิจภายใต้การกำกับดูแลของ ก.ล.ต.” เท่านั้นครับ สำหรับท่านที่สนใจสามารถอ่านรายละเอียดได้ที่เว็บไซต์ ก.ล.ต. (www.sec.or.th/hearing) รวมทั้งร่วมแสดงความคิดเห็นจนถึงวันที่ 28 พ.ค. นี้ และหลังจากนี้ ก.ล.ต. จะนำผลที่ได้รับไปประกอบการพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์ต่อไปครับ

และแน่นอนว่า ก.ล.ต. ยังมีเรื่องที่อยู่ระหว่างดำเนินการอีกหลายเรื่อง ซึ่งผมจะนำมาทยอยเล่าให้ฟังในจังหวะเวลาที่เหมาะสมครับ และต้องขออภัยอีกครั้งครับว่า ก.ล.ต. ให้ความสำคัญและดำเนินการเรื่องนี้อย่างเต็มกำลัง ทั้งการยกระดับมาตรการเพื่อสกัดกัน ยับยั้ง ป้องกัน และเอาจริงกับการบังคับใช้กฎหมายในกรณีที่เกี่ยวข้อง แต่ยอมรับครับว่าหลายเรื่องที่ทำอยู่ยังไม่สามารถให้ข้อมูลได้ ขอให้ทุกท่านอดใจรอกันก่อนนะครับ